

Kurtuluş Savaşı'nda Cepheler: Batı Cephesi

Kazanım Ders Notu - 13

» Düzenli Orduya Geçiş

- Mondros'tan sonra ordu dağıtıldığı için halk, kendi kurtuluşunu Kuvâ-yı Milliye güçleri oluşturarak yapmıştır.
- Düzenli ordu kuruluncaya kadar bu birlikler, düşmanı oyalasa da işgalleri durduramıyordu.
- Gediz'de yapılan taarruzda başarısız olunması, düzenli orduya geçişi hızlandırdı.

Düzenli Orduya Geçişin Nedenleri

- Kuvâ-yı Milliye birliklerinin düşmana zarar verse de düşmanı ülkeden atamada yetersiz kalması
- Bazı Kuvâ-yı Milliye birliklerinin merkezden gelen emirleri dinlememesi, başına buyruk hareketlerde bulunması
- Kuvâ-yı Milliye liderlerinden bazıları'nın TBMM'ye karşı ayaklananları hukuk dışı yollarla cezalandırması ve bu durumun halkta endişe uyandırması
- Bazı Kuvâ-yı Milliye birliklerinin ihtiyaçlarını halktan zorla almaya başlaması ve halkta güvensizlik yaratması

» Birinci İnönü Savaşı

TBMM

Yunanlar

- Bu savaştan önce Çerkez Ethem ayaklanmıştır.
- Yunanlar bu fırsattan yararlanarak saldırmıştır.
- İsmet Paşa'nın komutasındaki Türk ordusu ile Yunanlar arasında yapılan savaşı Türk ordusu kazandı.

Savaşın Sonuçları

- TBMM'nin kurduğu ordunun ilk askeri başarısıdır.
- Düzenli orduya ve TBMM'ye olan güven arttı.
- Çerkez Ethem ayaklanması bastırıldı.
- İsmet Paşa, "generallik" rütbesine yükseltildi.
- Teşkilat-ı Esasiye (1921 Anayasası) kabul edildi.
- Afganistan ile dostluk antlaşması imzalandı.
- Londra Konferansı düzenlendi.
- İstiklâl Marşı kabul edildi.
- Moskova Antlaşması imzalandı.
- İstiklal Marşı'nın yazılma amacı, savaşta orduya ve halka moral vermektir. TBMM'nin İstiklâl Marşı ve anayasa hazırlaması, bir devlet gibi hareket ettiğini gösterir.

» Londra Konferansı

- İtilaf Devletleri Yunanlara zaman kazandırmak ve Sevr'i TBMM'ye kabul ettirmek için bu konferansı düzenlediler. İlk önce sadece Osmanlı Hükûmeti davet edildi. İtalya'nın ara buluculuğu ve TBMM'nin kararlılığı ile Ankara Hükûmeti de davet edildi.
- İtilaf Devletlerinin hem Ankara'yı hem İstanbul'u birlikte çağırmasının nedeni; iki gücü birbirine düşürüp Sevr'i kabul ettirmektir.

Sonuç alınmayacağını bilmemize rağmen katılma nedenimiz;

- 1) Barışçıl olduğumuzu dünyaya göstermek
- 2) Misakımillî'yi dünyaya duyurmak

Londra Konferansı'na Katılanlar

Türk Milleti Adına	İtilaf Devletleri
<ul style="list-style-type: none"> • TBMM (Bekir Sami Bey) • Osmanlı Hükûmeti (Tevfik Paşa) 	<ul style="list-style-type: none"> • İngiltere • İtalya • Fransa • Yunanistan

Sonuç: Tevfik Paşa sözü Bekir Sami'ye vererek İtilaf Devletlerinin planlarını bozdu. Toplantı hiçbir sonuç alınmadan bitti.

Önemli: Londra Konferansı ile İtilaf Devletleri, TBMM'nin varlığını resmen kabul ettiler.

Güney Cephe-
si'nin açılması

1919

Doğu Cephe-
si'nin açılması

1919

Batı Cephe-
si'nin açılması

1919

I. İnönü
Savaşı

6 Ocak 1921

II. İnönü
Savaşı

23 Mart 1921

Kütahya - Eski-
şehir Muh.

10 Temmuz 1921

Maarif
Kongresi

15 Temmuz 1921

Sakarya Mey-
dan Savaşı

23 Ağustos 1921

Büyük
Taarruz

26 Ağustos 1922

Mudanya
Ateşkes Ant.

11 Ekim 1922

Lozan Barış
Antlaşması

24 Temmuz 1923

Kurtuluş Savaşı'nda Cepheler: Batı Cephesi

Kazanım Ders Notu - 13

» Moskova Antlaşması

- TBMM ile Sovyet Rusya arasında imzalanmıştır.
- Osmanlı ile Çarlık Rusya arasında imzalanan anlaşmalar geçersiz sayılacaktır.

Yorum: İki ülkede yeni rejimlerin ortaya çıktığını göstermektedir.

- Taraflardan birinin tanımadığı anlaşmayı diğeri de tanımayacaktır.

Yorum: Sevr'i reddeden ve Misakımillî'yi kabul eden ilk Avrupalı devlet Sovyet Rusya olacaktır. İki devlet dış politikada birlikte hareket etme kararı almıştır.

- Sovyet Rusya, kapitülasyon haklarından vazgeçecektir.

Yorum: Ekonomik bağımsızlık vurgusu yapılmıştır.

- Sovyet Rusya, TBMM'ye silah ve para yardımı yapacaktır.

- Batum, Gürcistan'a verilecektir.

Yorum: Misakımillî'den ilk taviz verilmiştir.

» Dostluk Antlaşması

I. İnönü Savaşı sonrası imzalanan antlaşmaya göre;

- Büyük Millet Meclisi Hükümeti, Afganistan'ın bağımsızlığını tanımıştır.

- Taraflardan biri saldırıya uğrarsa diğeri öbürüne yardım edecektir.

- Büyük Millet Meclisi Hükümeti, Afganistan'a kültürel açıdan yardım etmeyi, subay ve öğretmen göndermeyi garanti etmiştir.

- **Misakımillî'yi tanıyan ilk Müslüman ülke Afganistan'dır.**

- **Meclisin Afganistan'a öğretmen göndermesi eğitim ve kültürel, subay göndermesi askeri, antlaşma imzalaması siyasi açıdan iki ülke arasındaki ilişkileri geliştirmiştir.**

» İkinci İnönü Savaşı

- Londra Konferansı'nda umduğunu bulamayan Yunanlar tekrar saldırıya geçti.

- İsmet Paşa komutasındaki Türk ordusu ile Yunanlar arasında yapılan savaşta Türk ordusu kazandı.

- TBMM'ye ve düzenli orduya güven arttı.

- Mustafa Kemal, İsmet Paşa'ya bir telgraf çekerek "Siz orada sadece düşmanı değil, milletin makûs (kötü) giden talihini de yendiniz." sözünü bu savaştan sonra söylemiştir.

- İtalya ve Fransa, Anadolu'yu terk etme hazırlığına başladı.

- Bu savaştan sonra ordumuz Aslıhanlar ve Dumlupınar'da Yunanlara saldırsalar da başarısız oldu.

» Kütahya Eskişehir Muharebeleri

- Türk kuvvetleri ile Yunan kuvvetleri arasında yapılan bu muharebeleri Yunanlar kazandı.

- Daha fazla kayıp verilmemesi için ordumuz, Mustafa Kemal'in emriyle Sakarya Nehri'nin doğusuna çekildi.

- Afyon, Kütahya ve Eskişehir kaybedildi.

- Yenilgiden Mustafa Kemal sorumlu tutuldu.

- Asker kaçakları arttı ve orduya güven azaldı.

- Meclisin Kayseri'ye taşınması gündeme geldi.

- Mustafa Kemal sorumluluğu üstlenmek ve daha hızlı karar almak için TBMM'nin yasama ve yürütme yetkilerini almak istedi.

- Çıkarılan Başkomutanlık Yasası ile meclisin bütün yetkileri üç aylığına Mustafa Kemal'e devredildi.

- Başkomutan olan Mustafa Kemal, askerlik mesleğine geri dönmüştür.

- Başkomutan Mustafa Kemal, Sakarya Savaşı öncesinde ordunun ihtiyaçlarını halktan karşılamak için Tekâlif-i Milliye Emirlerini yayımlamıştır.

Güney Cephesi'nin açılması

1919

Doğu Cephesi'nin açılması

1919

Batı Cephesi'nin açılması

1919

I. İnönü Savaşı

6 Ocak 1921

II. İnönü Savaşı

23 Mart 1921

Kütahya - Eskişehir Muh.

10 Temmuz 1921

Maarif Kongresi

15 Temmuz 1921

Sakarya Meydan Savaşı

23 Ağustos 1921

Büyük Taarruz

26 Ağustos 1922

Mudanya Ateşkes Ant.

11 Ekim 1922

Lozan Barış Antlaşması

24 Temmuz 1923